

бізнесу при створенні логотипів та рекламних постерів. Студенти активно використовують елементи українського символізму та біоморфізму при розробленні логотипів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єжова О. В., Яковлев М. І. Дизайн-проектування графічних елементів фірмового стилю бренду. Графічний дизайн в інформаційному та візуальному просторі: монографія / М. В. Колосніченко та ін. Київ: КНУТД, 2022. С. 79-90.
2. Kim M. J., Lim J. H. A comprehensive review on logo literature: research topics, findings, and future directions. *Journal of Marketing Management*. 2019. №35(13-14). С. 1291-1365.
3. Liu J., Krotova T., Yezhova O., Pashkevich K. Traditional elements of Chinese culture in logo design. *International Circular of Graphic Education and Research*. 2018. No. 11. P. 66-75.
4. Vinitha V. U., Kumar D. S., Purani K. Biomorphical visual identity of a brand and its effects: a holistic perspective. *Journal of Brand Management*. 2021. №28(3). С. 272-290.

УДК 378.091.33: 006/.91

Юрій Калязін
(Полтава, Україна)

КОМПЕТЕНЦІЇ ЗІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

У статті розглядаються питання вивчення стандартизації у вищих навчальних закладах при підготовці бакалаврів професійної освіти. Проаналізований стандарт вищої освіти та освітня програма у цій галузі. На основі стандарту освіти розглянуті компетентності з питань стандартизації для студентів спеціальності «Професійна освіта». Обґрунтовано запровадження окремої дисципліни для вивчення стандартизації, метрології та управління якістю.

Ключові слова. *Стандартизація, метрологія, професійна освіта, компетентність, програмні результати навчання, навчальні дисципліни.*

The article deals with the study of standardization in higher educational

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*

institutions during the preparation of bachelors of professional education. The standard of higher education and the educational program in this field are analyzed. On the basis of the standard of education, competences on issues of standardization for students of the specialty "Professional education" were considered. The introduction of a separate discipline for the study of standardization, metrology and quality management is justified.

Keywords. *Standardization, metrology, professional education, competence, program learning outcomes, educational disciplines.*

У сучасному світі не можна уявити види діяльності в яких не використовуються стандарти. Стандартизація охоплює усі види виробництв та сфери послуг, до складу якої входить освіта. Стандартизація передбачає не тільки фіксацію певних вимог, але і методи контролю, які здійснюються метрологічним або кваліметричними засобами. Поряд з цим, для забезпечення виконання стандартів, потрібна відповідна організація діяльності – управління якістю виробництва (надання послуг). Таким чином, стандартизація, метрологія та управління якістю є триединою умовою для організації діяльності у будь якій сучасній галузі, у тому числі освіті.

У складі вимог підготовки майбутніх бакалаврів професійної освіти, як мінімум, три компетенції, що передбачені стандартом освіти, потребують знань та вмінь у галузі стандартизації, метрології та управління якістю. До них відносяться[4]:

K18. Здатність аналізувати ефективність проєктних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.

K20. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних

документів закладу освіти.

К 21. Здатність аналізувати ефективність проєктних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.

К 26. Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.

До програмних результатів навчання, що забезпечують формування вказаних компетентностей, відносяться:

ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах (відповідно до спеціалізації).

ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

ПР 16. Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузі (відповідно до спеціалізації).

ПР 18. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані з вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків, конструюванням, проектуванням технічних об'єктів у предметній галузі (відповідно до спеціалізації).

ПР 19. Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі (відповідно до спеціалізації).

ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і

практики в професійній діяльності.

ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях у галузі (відповідно до спеціалізації).

Отже, формування професійних компетенції в галузі стандартизації, метрологічного забезпечення виробництва та управління якістю є актуальними аспектами підготовки фахівців професійної освіти [1,2,5].

З нашої точки зору професійні компетенції в галузі стандартизації та метрологічного забезпечення виробництва при підготовці фахівців професійної освіти повинні реалізовуватися такими програмними результатами навчання:

- розробляти проєктну і робочу технічну документацію з використанням стандартів;
- розробляти документацію, що регламентує якість продукції, що випускається;
- брати участь у заходах з контролю відповідності проєктів, що розробляються і технічної документації чинним стандартам, технічним умовам і іншим нормативним документам;
- здійснювати метрологічне забезпечення засобів вимірювання основних показників якості продукції, що випускається;
- вибирати методи і засоби вимірювання експлуатаційних характеристик виробів

Аналіз освітньої програми та підготовки бакалаврів професійної освіти спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн) у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка показує, що питання формування компетентності зі стандартизації, метрології та управління якістю міститься у робочих програмах 15 з 33 дисциплін обов'язкового компоненту.

Більше всього увага приділяється питанням формування компетентностей К18(виявлено 14 міжпредметних зв'язків) та К21 (13 зв'язків), менш – К20 (6 зв'язків) та К26 (5зв'язків). Усі виявлені міжпредметні зв'язки відповідають компонентам, які передбачені матрицею відповідностей визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК.

Провідну роль у формуванні здатності аналізувати ефективність проєктних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування відіграють дисципліни професійної підготовки: «Нарисна геометрія та креслення» (містить програмний матеріал відповідний до компетентності К18) , «Технічна механіка» (К 18 та К21), «Професійна та практична підготовка» (К21), «Архітектурно-дизайнерське матеріалознавство» (К20 та К26), «Технічна естетика та ергономіка» (К21), «Конструювання швейних виробів» (К18), «Технологічні основи дизайну» (К 18 та К21), «Художнє проектування та макетування в дизайні» (К18 та К21).

Вивчення цих дисциплін передбачає розробку різнобічних проєктів, що неможливо без використання відповідних стандартів, а також проведення досліджень матеріалів та обладнання, які виконуються з використанням засобів вимірювальної техніки.

З дисциплін загальної підготовки слід відмітити «Фізику», програмою якої передбачено вивчення одиниць фізичних величин, використання вимірювального інструменту та знайомство з методикою обробки результатів вимірів.

Формуванню здатності упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці(компетентність К21) приділяється значна увага

при вивченні дисциплін техніко-технологічного спрямування, виробничого навчання, а також безпосередньо «Безпекознавство». При вивченні цієї дисципліни використовуються стандарти та інші нормативні документи у галузі безпеки та охорони праці..

Формування здатності здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів (компетентностей К20 та К26) є метою дисциплін педагогічного спрямування: «Педагогіка» та «Теорії і методики професійної освіти». Остання дисципліна відіграє основну роль у формуванні здатності до забезпечення якості освіти і управління діяльністю закладу освіти, через вивчення системи забезпечення якості освіти у професійних закладах та організації їх роботи.

Аналіз відповідності загальних компетентностей дескрипторам НРК[3], показує, що переважна більшість компетентностей реалізується на основі формування вмінь (18 зв'язків з дисциплінами) та знань (14 зв'язків з дисциплінами). Менша кількість зв'язків відповідає питанням формування комунікації (4 зв'язки) та відповідальності й автономії у освітньому процесі (2зв'язка).

Освітньо-професійна програма спрямована у першу чергу на формування вмінь здійснювати практичну діяльність з використанням специфічних для спеціальності стандартів. Поряд з цим, окремі здатності необхідні для фахівців професійної освіти не можуть бути у повній мірі сформовані у процесі вивчення вказаних вище дисциплін. До цих здатностей слід віднести розуміння організації стандартизації і метрології в Україні та управління якістю на виробництві, а також формування знань та вмінь з метрології.

З метою удосконалення формування компетентності зі стандартизації було запропоновано дисципліну за вибором, у якій

узагальнюються відомості отримані у результаті вивчення спеціальних дисциплін.

За основу програми такої дисципліни була взята поширена у технічних закладах вищої школи дисципліна «Метрологія, стандартизація та управління якістю» [6]. Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи стандартизації і сертифікації продукції, метрологічного забезпечення виробництва в Україні, а також вивчення систем якості відповідно до міжнародних стандартів серії ISO 9000.

З нашої точки зору, професійна компетенція зі стандартизації та метрологічного забезпечення виробництва при підготовці педагогів професійної освіти, повинна формуватися на основі результатів навчання, що пов'язані з технологічною підготовкою педагогів професійного навчання, а саме:

- орієнтуватися у державній системі стандартизації, метрологічного забезпечення та управління якістю продукції та сертифікації;
- розробляти та аналізувати проектну і робочу технічну та методичну документацію відповідно до стандартів;
- класифікувати засоби вимірювальної техніки та вибирати засоби вимірювань та контролю розмірів, відхилень форми, шорсткості;
- виконувати виміри за допомогою універсального вимірювального інструменту;
- розуміти структуру системи забезпечення якості підприємств;
- орієнтуватися у методах оцінювання якості продукції.

Діючий стандарт вищої освіти України підготовки бакалаврів спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) передбачає формування компетентності та відповідних програмних результатів зі стандартизації, метрології та управління якістю продукції.

Загалом освітньо-професійна програма «Професійна освіта (Дизайн)» підготовки здобувачів першого(бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015.00 Професійна освіта (Дизайн) забезпечує формування встановлених стандартом освіти компетенцій зі стандартизації, метрології та управління якістю.

З метою удосконалення формування компетентності зі стандартизації запропоновано дисципліну за вибором, у якій узагальнюються відомості отримані у результаті вивчення окремих дисциплін. Предметом цієї навчальної дисципліни є методи стандартизації і сертифікації продукції, метрологічного забезпечення виробництва в Україні, а також вивчення систем якості відповідно до міжнародних стандартів з урахуванням вимог до підготовки бакалаврів спеціальності «Професійна освіта».

ЛІТЕРАТУРА

1. Анісімов М. В. Особливості викладання «стандартизації і метрології» у педагогічних університетах. Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Сер. : Педагогічні науки. 2018. Вип. 161. С. 16-20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2018_161_4.
2. Анісімов М. В. Метрологія і міжпредметні зв'язки з іншими дисциплінами. Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Сер. : Педагогічні науки. 2019. Вип. 177(1). С. 17-20. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2019_177\(1\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2019_177(1)_4).
3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: постанова Кабінету міністрів України від 23.11.2011 № 1341. Офіційний вісник України. 2011 р. № 101.
4. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта(за спеціалізаціями) для першого(бакалаврського) рівня вищої освіти. Наказ МОН України № 1460 від 21.11.19. URL: <http://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-015>.
5. Січкара, О., Січкара, В. Використання сучасних інноваційних інформаційних технологій у методиці

- викладання інженерної графіки та основ стандартизації, управлінні якістю продукції і метрології. Матеріали конференцій МЦНД, Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень Т. 3. С. 23-30. <https://doi.org/10.36074/10.04.2020.v3>. С. 23-30.
6. Цюцюра В. Д. Метрологія, основи вимірювань, стандартизація та сертифікація: навч. посіб. 3-тє вид., стер. К.: Знання, 2006. 249 с.

УДК 378.147

Алла Пригодій
(Чернігів, Україна)

РОЛЬ ТА МІСЦЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

У статті розкриваються основні напрями та етапи організації науково-дослідної діяльності студентів, та вплив науково-дослідної діяльності на формування висококваліфікованого фахівця.

Ключові слова: науково-дослідна діяльність студентів, висококваліфікований фахівець.

The article reveals the main directions and stages of the organization of research activities of students, and the impact of research activities on the formation of a highly qualified specialist.

Keywords: research activities of students, highly qualified specialist.

Постановка наукової проблеми. Модернізація системи сучасної вищої освіти, впровадження нових освітніх стандартів вимагають вирішення однієї з найважливіших її завдань – підвищення якості підготовки висококваліфікованого фахівця, конкурентоспроможного ринку праці.

Сьогодні перед майбутніми фахівцями висувуються завдання, які потребують творчого пошуку та дослідницьких навичок. У зв'язку з цим вони повинні не тільки володіти необхідною сумою фундаментальних і

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*